

Rychwałd Sanktuarium Matki Boskiej Rychwałdzkiej

Samodzielną [parafię w Rychwałdzie](#), należącym do najstarszych osad otaczających [Żywiec](#), erygowano w roku [1472](#). W latach 40. XVI w. powstał tu z fundacji ówczesnego właściciela [państwa żywieckiego](#), Mikołaja [Komorowskiego](#), drewniany kościół konsekrowany w 1547 r. przez biskupa krakowskiego, [Erazma Ciołka](#).

W [1644](#) r. Katarzyna z Komorowskich Grudzińska, właścicielka państwa ślemieńskiego, do którego Rychwałd trafił po podziale państwa żywieckiego w 1608 r., podarowała parafii w Rychwałdzie obraz Matki Bożej sprowadzony z majątku jej męża w [Środzie Wielkopolskiej](#). Umieszczono go w bocznym ołtarzu.

W 1658 r. mąż Katarzyny, Piotr Samuel Grudziński, z wdzięczności za uzdrowienie ufundował ołtarz Matki Bożej Rychwałdzkiej. Dziesięć lat później, [22 października 1658](#) r. biskup krakowski [Mikołaj Oborski](#) dekretem uznał obraz za cudowny i polecił szerzenie jego kultu.

W związku z coraz większą liczbą przybywających pielgrzymów w połowie XVIII wieku postanowiono wybudować w Rychwałdzie nowy, większy kościół. Murowana barokowa świątynia pod wezwaniem [św. Mikołaja](#) wraz z monumentalnym ołtarzem głównym Matki Bożej Rychwałdzkiej została konsekrowana przez biskupa [Franciszka Potkańskiego 2 sierpnia 1756](#) r. Stary drewniany kościół został przeniesiony do sąsiednich [Gilowic](#), gdzie stoi do dziś. W [1947](#) r. opiekę nad sanktuarium powierzono [ojcom franciszkanom](#). W latach 1995-2000 wzniesli oni w sąsiedztwie kościoła Dom Edukacyjno-Formacyjny. Tradycją zapoczątkowaną w latach 70. XX wieku są odprawiane trzynastego dnia każdego miesiąca od maja do października nabożeństwa fatimskie.

Architektura

[Barokowy](#) kościół św. Mikołaja poświęcony w [1756](#) r. jest świątynią trzynawową z półkolisto zakończonym prezbiterium i dwoma masywnymi wieżami zamykającymi między sobą przedsionek. Elewacja zewnętrzna jest nad wyraz skromna, praktycznie pozbawiona zdobień; zupełnie inaczej prezentuje się pełne barokowego przepychu wnętrze kościoła.

Najcenniejszym elementem wystroju jest ołtarz główny w tzw. stylu rejencji #   [barokiem](#) i [rokoko](#). Podobnie jak dwa ołtarze boczne w prezbiterium i ambona, jest dziełem Szymona Gogolczyka z [Frydka](#). Ołtarze naw bocznych – Trójcy Świętej i Bractwa Szkaplerza Świętego – stworzyli odpowiednio: Urban Jurowski z [Żywca](#) i Grzegorz Lubiński z [Cieszyna](#). W szafkach, wpuszczonych w filary nawy głównej, na uwagę zasługują rokokowe obrazy św. Mikołaja i św. Jadwigi.

Jedyną istotną zmianą wewnątrz kościoła była renowacja w latach 1930-1935, podczas której powstała nowa polichromia autorstwa Pawła Palki, obrazy boleści NMP na sklepieniu autorstwa Adolfa Hironia i witraże eucharystyczne w prezbiterium wykonane przez M. Romańczyka. W roku 1962 r. okna naw bocznych ozdobiły witraże projektu Reginy Rychłowskiej.

W sąsiedztwie kościoła znajdują się również: plebania z 1835 r. i Franciszkański Dom Edukacyjno-Formacyjny z 2000 r.

Obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej

Uznany za cudowny obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej, umieszczony w centralnej części ołtarza głównego, pochodzi z początku XV wieku i reprezentuje styl bizantyjski. Namalowany jest na lipowej desce, ma wymiary 91,5 cm x 113,5 cm. Na złotym tle występuje postać [Matki Bożej](#), trzymająca na lewej ręce Dzieciątka Jezus, a prawą ręką je błogosławiąca.

Obraz był własnością magnackiej rodziny Grudzińskich, których majątki rozciągały się w rejonie [Środy Wielkopolskiej](#). W 1640 r. za Piotra Samuela Grudzińskiego wyszła właścicielka państwa ślemieńskiego, Katarzyna Komorowska; obraz trafił do zamku w [Ślemieniu](#). Cztery lata później ~~#644#~~ □ został подарowany parafii w Rychwałdzie. Po uzdrowieniu Grudzińskiego pod wpływem modlitwy w rychwałdzkim kościele, magnat ufundował nowy ołtarz Matki Bożej Rychwałdzkiej, gdzie umieszczono obraz. Jego sława szybko się rozeszła i w 1658 r. biskupim dekretem uznano go za cudowny i polecono szerzenie jego kultu.

Dwukrotnie dokonano koronacji obrazu – w 1817 r. przez duchowieństwo ziemi żywieckiej, a w 1965 koronami papieskimi przez prymasa Polski [Stefana Wyszyńskiego](#) i biskupa krakowskiego [Karola Wojtyłę](#).